

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XIX. Transitus à contractibus in genere ad solemniore species.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

to non firmatis, jure canonico concedi actionem. 3°. in nudis pactis, ubi ex utraque parte conditionibus est satisfactum, nec jure civili, nec canonico concedi facultatem resiliendi. 4°. quando neutra ex parte satisfactum est, sed res adhuc integra, jure civili esse locum resiliendi, non jure canonico. 5°. quando unus satisfecit, alter non, eum qui satisfecit, tam jure civili, quam canonico, resiliere posse, dummodo is qui non satisfecit, sit in mora & voluntate non satisfaciendi.

223 Esse tamen aliquos contractus nudos, defectu requisitarum solemnitatium, ita irritos & nullos, ut nullam pariant obligationem naturalem in foro conscientiae, patet in matrimonio clandestino, in contractu simoniaco, & aliis multis. Neque enim in solo foro externo invalidi sunt, sed & in interno. Quomodo etiam Canonici non residentes, fructus non faciunt suos, etiam in foro conscientiae.

CAPUT XIX.

Transitus à contractibus in genere ad solemniores ejus species.

224 Quia materias ingredior gravissimas, difficillimasque, cum S. Thoma in proemio opusculi de usuris, *invoco Sapientiam, ne me errare permittat, in periculum animae meae, & in laqueum aliorum.* Sunt enim materiae illae periculosae ac difficiles, propter duo. 1°. quia, ut idem S. Doctor ibidem ait, *in moralibus, & praecipue in illa parte justitiae, quae dicitur commutativa, periculosum est diversa sentire, & opinari.* 2°. quia haec est Confessariorum omnium gravissima difficultas, dum agitur de internocenda usura, quae tot modis palliata est, ut eorum qui magis sunt oculati & perspicaces, oculos ferè subterfugiat, inquit Ludovicus Bail in exam. poenit. p. 2. q. 33.

CAPUT XX.

Definitio, & divisio mutui.

225 Mutuum definitur, *contractus, quo rei, numero, pondere, vel mensurâ constantis, dominium traditur accipienti, cum obligatione postmodum reddendi similem in specie, & bonitate.*

226 Dicitur 1°. *rei numero, pondere & mensurâ constantis*; non verò (ut aliqui) rei ipso usu consumptibilis, sive cujus principalis usus est consumptio. Tamen enim communissima mutui materia sit res ipso usu consumptibilis; mutuum tamen, secundum jura, in solis ejusmodi rebus non habet locum, sed generaliter in omni re, quae constat numero, ut pecunia; pondere, ut massa auri, vasaeque aurea & argentea; & mensurâ, ut vinum, triticum, &c. constatque ex illustribus, quibus modis contrahatur obligatio, & L. 1. ff. si certum petatur, massam auri & ar-

Tom. II.

genti materiam esse mutui, licet usus principalis valorum auri & argenti non sit ipsa eorum consumptio, inquit S. Thomas 2. 2. q. 38. a. 1. ad 6.

Dicitur 2°. *dominium traditur accipienti.* 227 Quia mutuum traditione perficitur, quâ mutuatæ rei à mutuante dominium in mutuatarium transfertur. Nam qui tibi mutuum dat, quod suum est, tuum facit. §. *item his* Instit. quibus modis refert. Et L. *incendium* C. si certum petatur. Unde mutuum appellatum est, quia ita à me datur, ut *ex meo iure* fiat. §. 1. Instit. eod. Ac per hoc mutuum differt à commodato, quo rei commodatæ dominium non transfertur, sed solus usus conceditur.

Dicitur 3°. *cum obligatione postmodum restituenti*, tempore utique ad mutuum moraliter necessario, spectato fine, aliisque circumstantiis mutui, nisi certum tempus praefixum fuerit.

Dicitur 4°. *similem in specie & bonitate.* 228 hoc est enim quod Justinianus ait lib. Instit. tit. 15. *res quas mutuamus, in hoc damus, ut accipientium fiant: & quoniam nobis non eadem res, sed alia ejusdem naturae, & qualitatis redduntur.* Mutuatarius itaque non tenetur eandem numero rem restituere, prout commodatarius, & depositarius (cum mutuam rem possit consumere) sed eandem in specie ac bonitate, ita ut non sufficiat pretium rei reddere, sive rem alterius speciei, licet in bonitate aequivalentem (aliâ foret venditio, vel alius contractus) sed reddere oportet rem prorsus similem in specie, & bonitate. Et hoc est quod dicitur L. 3. ff. de reb. credend. *Mutuum eadem bonitate quâ datum est, eodemque genere reddi debet.* Istud etiam est, quod Jurisconsulti volunt, cum aiunt, in commodato reddendam eandem rem in specie, in mutuo eandem in genere. Neque enim genus & speciem logicaliter accipiunt, sed legaliter, speciem pro individuo, genus pro specie.

CAPUT XXI.

Obligaciones mutuatoris & mutuatarii.

EX allata definitione varia colliguntur, 230 quòd utique mutuatarius teneatur 1°. rem mutuam in eadem specie, quantitate, & qualitate, suo tempore reddere. 2°. si fuerit in mora, tenetur de damno, & lucro cessante. 3°. tenetur de casu fortuito rei mutuatae, ita ut si res mutuo accepta quomodocumque pereat, mutuatario, non mutuatori pereat. Et ideo mutuatarius, non obstante quâcumque jacturâ, & quâcumque mutatione rei mutuatae, etiam citra culpam suam contingente, similem in eadem specie ac bonitate restituere tenetur. L. *incendium* C. si certum petatur.

Mutuator verò pro parte sua tenetur 1°.

Aaa 2